

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	12
บทนำ	14
1. ทำไมต้องอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง	32
2. เมื่อไหร่ควรเริ่ม (และเลิก) อ่านออกเสียงให้เด็กฟัง	58
3. ลำดับขั้นของการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง	86
4. การอ่านตามลำพังและการอ่านเพื่อความบันเทิง	122
5. ความสำคัญของพ่อ	150
6. สถานการณ์ของสิ่งพิมพ์ที่บ้าน โรงเรียน และห้องสมุด	168
7. ผลกระทบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อการอ่านหนังสือ	192
8. ความเข้าใจด้านภาพและการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง	214
9. นัยสำคัญของประสบการณ์อ่านออกเสียง	238
10. สิ่งที่ “ควรทำ” และ “ไม่ควรทำ” ในการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง	258
คลังหนังสือแนะนำสำหรับอ่านออกเสียง	268
หนังสือภาพไร้คำ	272
หนังสือคาดเดาได้	278
หนังสือนิทานคำกลอน	282
หนังสือภาพ	287
หนังสือชุดวรรณกรรมเยาวชนขั้นต้น	333
หนังสือวรรณกรรมเยาวชนและนวนิยาย	342
หนังสือสารคดี	408
หนังสือกวีนิพนธ์	426

หมายเหตุจากผู้เขียน	438
บรรณานุกรม	476
ประวัติผู้เขียน	486
ประวัติผู้แปล	488

Jim Trelease's Read-Aloud Handbook (Eighth Edition)

แก้ไขและปรับปรุงโดย

Cyndi Giorgis

•

พลังแห่งการอ่านออกเสียง

แปลโดย

อสมพร โคเมเมือง

บทที่ 1

ทำไมต้องอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง

เมื่อไหร่ก็ตามที่มีคนถามฉันว่า “ทำไมฉันจึงควรอ่านออกเสียงให้ลูกหรือนักเรียนฟังล่ะ” (ไม่ว่าเด็กจะอายุเท่าไร) นั่นเป็นโอกาสที่ฉันจะได้แบ่งปันเรื่องราวว่าทำไมการอ่านออกเสียงให้เด็กฟังจึงสำคัญสำหรับทั้งคนอ่านและคนฟัง มีงานเขียนมากมายยืนยันว่าการอ่านออกเสียงให้เด็กฟังมีคุณค่าทางการศึกษา ทั้งช่วยเพิ่มคำศัพท์ เป็นต้นแบบการอ่านอย่างไหลลื่น สาธิตการอ่านแบบมีอารมณ์ร่วม พัฒนาทักษะการจับใจความ และช่วยให้เด็ก ๆ เชื่อมโยงกับหนังสือ นอกจากนี้การฟังคนอื่นอ่านออกเสียงยังมีคุณค่าส่วนบุคคล ประสบการณ์นั้นอาจสร้างภาพความทรงจำที่แจ่มชัดถึงเรื่องราวในหนังสือ โดยสัมพันธ์กับบุคคล เวลา หรือสถานที่ เป็นความทรงจำที่มักคงอยู่กับเราไปอีกหลายปี

แล้วเราอ่านหนังสือให้ลูกฟังทำไมนะหรือ ต่อไปนี่คือเหตุผลที่รวบรวมมาจากพ่อแม่ทั้งมือใหม่และที่ผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน

- ◆ “ตอนที่ฉันตั้งครรภ์ ของขวัญชิ้นแรกที่มีชื่อให้ลูกของเราคือหนังสือเรื่อง *Where the Wild Things Are* (ดินแดนแห่งเจ้าตัวร้าย)

ของมอริซ เซนดัก (Maurice Sendak) เราทั้งคู่เป็นนักอ่านตัวยงอยู่แล้ว แต่ฉันก็ซึ่งใจอยู่ดีที่เขาซื้อเล่มนี้ เขาไม่ได้ซื้อมาเพราะหวังว่าลูกจะรักการอ่าน แต่เพราะเขาตั้งตารอที่จะอ่านให้ลูกฟัง การอ่านออกเสียงให้เด็กฟังเป็นแนวทางขั้นแรกๆ ของการสร้างนิสัยรักการอ่าน แล้วมันก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตลูกๆ ของเราตั้งแต่ก่อนที่พวกเขาจะเกิดด้วยซ้ำ” (มารี เลอเชิน คุณแม่ลูกสี่)

- ◆ “ฉันชอบอ่านออกเสียงให้ลูกๆ ฟังมาก มันเป็นเวลาที่เราจะได้อิงแอบกันจริงๆ ฉันเชื่อว่าทักษะการพูดของเจค็อบ ลูกชายฉันพัฒนาไปเร็วมากก็เพราะเหตุนี้ เขาถามคำถามมากมาย และกำลังเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุমানและการคิดวิเคราะห์ เช่น เขาจะดูภาพและสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น หรือถามว่า "พวกเขากำลังทำอะไร" สนุกมากเลยที่ได้เห็นเขาเติบโตขึ้นในช่วงหกเดือนที่ผ่านมา ลูกสาวของฉันชื่อนอรา อายุห้าเดือน เธอติดใจสีสนสดใสในหนังสือและชอบสัมผัสวัสดุใบไม้ต่างๆ บนหน้าหนังสือ ฉันเชื่อว่าการกระตุ้นพัฒนาการตั้งแต่ยังเล็กจะช่วยเธอเช่นกัน” (แชรริตี เดอลาซ คุณแม่ลูกสอง)
- ◆ “ในฐานะพ่อ การอ่านออกเสียงให้ลูกฟังเปิดโอกาสให้ผมได้มีประสบการณ์บางอย่างกับลูกโดยไม่ต้องบอกให้พวกเขาทำอะไรหรือรู้สึกอย่างไร เมื่อคุณทั้งคู่อยู่หน้าหนังสือ พวกคุณก็ไม่ใช้พ่อแม่กับลูก แต่เป็นมนุษย์ที่กำลังชิมชั๊บเรื่องราวร่วมกัน บทบาทของพวกเขาจะถูกถอดออก และทั้งคู่จะเปิดเผยอารมณ์ต่อกันลึกซึ้งขึ้น มันคือหน้าต่างสู่การสนทนาที่ลึกซึ้งมากขึ้นแม้ไม่รู้คำตอบที่ถูกต้อง ลูกสาวคนเล็กของผมไม่ค่อยชอบอ่านเท่าไร สำหรับเธอเวลาอ่านหนังสือกับพ่อคือการใช้เวลาดีๆ ร่วมกันแค่เราสองคน ไม่มีสิ่งอื่นมารบกวน ผมไม่คิดเรื่องงาน เธอไม่ห่วงเรื่องเพื่อน การ

อ่านออกเสียงให้อะไรที่สิ่งอื่นให้ไม่ได้” (สกอตต์ ไรลีย์ คุณพ่อของลูกสาววัยรุ่นสองคน)

- ◆ “ฉันรักการอ่าน การอ่านหนังสือเฟลินจนลืมเวลาคือกิจกรรมโปรดของฉัน การได้อ่านออกเสียง ได้ทำให้หนังสือมีชีวิตขึ้นมา ได้ติดอกติดใจเรื่องราวในหนังสือ และได้รู้สึกเหมือนตัวละครเหล่านั้นเป็นครอบครัว ฉันไม่เคยเบื่อที่ได้มีประสบการณ์นี้ร่วมกับลูกๆ เลย” (เมลิสสา โอลานส์ แอนทินอฟฟ์ คุณแม่ลูกสอง)
- ◆ “ฉันอ่านหนังสือให้ลูกฟังเพราะ ฉันชอบ” (เอลีซา โอไบรอัน คุณแม่ของลูกชายสามคน)

และต่อไปนี่คือความคิดเห็นของครูและบรรณารักษ์ว่าทำไมเราจึงต้องอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง

- ◆ “การอ่านหนังสือดีๆ ช่วยเติมเต็มความคิดและหัวใจ เด็กๆ จะมีสมาธิแน่นเมื่อเราเชื่อเชิญให้พวกเขาผ่อนคลายและปล่อยใจให้นิทานอาบไล้พวกเขา เราต้องรู้ว่าผู้ฟังเป็นใครและตัดสินใจว่าหนังสือเล่มไหนจะดึงความสนใจของพวกเขาไว้ได้ ซึ่งตัวเลือกนั้นมีมากมาย เมื่อเด็กๆ มีช่วงเวลาที่จะเพื่อนอารมณ์ร่วมกัน ช่วงเวลานั้นจะเป็นสะพานเชื่อมสัมพันธ์ทุกคนที่ประสบการณ์เดียวกัน” (ไจแอน ครอว์ฟอร์ด ครูบรรณารักษ์โรงเรียนประถมศึกษา)
- ◆ “ฉันอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง
 - ▶ เพื่อสร้างชุมชนให้นักเรียน เรามาอยู่ร่วมกันเพื่อฟังเรื่องราวด้วยกัน และเชื่อมโยงเรื่องราวนั้นกับการเรียนรู้และชีวิตเรา
 - ▶ เพื่อสอนทักษะการอ่านที่สำคัญมากให้นักเรียน ฉันไม่ได้ใส่ลง

ไปในบทเรียนตามแผนการสอน แต่เราได้ทักษะการจับใจความ
มากมาย จากการพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือเล่มหนึ่ง

- ▶ เพื่อสาธิตการอ่านแบบมีอารมณ์ร่วม ซึ่งเด็ก ๆ ต้องได้ฟังจึงจะ
ทำได้
- ▶ เพื่อแสดง วิธีการอ่าน เป็นต้นแบบการกลับไปอ่านซ้ำเมื่อรู้สึก
ว่ามีบางอย่างไม่สมเหตุสมผล
- ▶ เพื่อสอนการเขียน เวลาที่ฉันอ่านออกเสียงให้นักเรียนฟัง
เราได้ชื่นชมฝีมือการเขียนผ่านการสังเกตวิธีที่ผู้แต่งขึ้นต้น
เนื้อหาแต่ละบท ร้อยเรียงบทสนทนาที่มีจุดประสงค์บางอย่าง
สอดแทรกภาษาที่น่าสนใจ หรือใคร่ครวญแนวคิดบางประการ
- ▶ เพื่อให้เห็นมุมมองที่แตกต่าง หนังสือทำให้เด็ก ๆ รู้จักตัวละคร
ผู้คน และสถานที่ต่างๆ มากมาย ทั้งยังเป็นกระจกสะท้อนให้
เด็ก ๆ ได้อ่านเรื่องของผู้อื่นที่คล้ายพวกเขา หรือกำลังเจอ
สถานการณ์หรือปัญหาแบบเดียวกับพวกเขา
- ▶ เพื่อ "ยกย่อง" หนังสือ การอ่านออกเสียงให้นักเรียนฟังเป็นการ
บอกว่าหนังสือเล่มนี้ควรค่าแก่การอ่าน
- ▶ เพื่อความสุขนี่ละ! การอ่านออกเสียงให้นักเรียนฟังเป็นช่วง
เวลาที่ฉันโปรดปรานที่สุดของวัน" (เมแกน สโลน ครู ป.3)

- ◆ “สำหรับฉัน การอ่านออกเสียงให้นักเรียนฟังเป็นสะพานเชื่อมที่
จำเป็นยิ่ง เป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์ขั้นสูงสุด เป็นต้นแบบ
ของการมีส่วนร่วมและความห่วงใยที่ฉันมอบให้แก่นักเรียนได้ การ
หาเวลาเพื่ออ่านออกเสียงให้นักเรียนฟัง ไม่ว่าจะป็นนักเรียน ม.2
หรือนักศึกษาวิทยาลัย ล้วนเป็นการเลือกอย่างมีสติและการตัดสินใจ
อย่างรอบคอบ การที่ฉัน *อ่านหรือไม่ว่า* นั้นสำคัญพอๆ กับ *หนังสือ
อะไร* ที่ฉันเลือกไปอ่าน วันแรกที่ฉันอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง
ฉันอ้างคำพูดของแคเธอรีน แพเตอร์สัน (Katherine Paterson) ว่า
'อ่านให้ฉันฟังคือการทดสอบ ฉันอ่านให้ฟังคือของขวัญ' จากนั้นก็

พูดเสริมว่า 'การอ่านออกเสียงคือของขวัญจากครูให้พวกเขา' ฉันอ่านออกเสียงให้นักเรียนฟัง ทำให้พวกเขามีโอกาสได้ใช้ชีวิตช้าลง พักสิ่งที่เกิดขึ้นนอกห้องเรียนเอาไว้ ก้าวเข้ามาข้างใน และยอมแพ้ต่ออำนาจของของขวัญชิ้นนี้ซึ่งก็คือเรื่องราวในหนังสือ" (แนนซี จอห์นสัน ครูโรงเรียนประถมศึกษาดอนปลาซ-มัธยมศึกษาดอนตัน และอาจารย์วิทยาลัย)

พ่อแม่ ครูอาจารย์ และบรรณารักษ์เหล่านี้ต่างหลงใหลในการอ่านออกเสียง พวกเขาได้เห็นและประสบผลลัพธ์ของการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง ไม่เพียงต่อความสามารถของเด็กๆ ด้านการอ่านและการเชื่อมโยงกับเรื่องราวในหนังสือ แต่ยังรวมถึงสมรรถภาพที่จะรู้สึกต่างออกไป ทั้งกับตัวเอง กับคนอื่น และกับโลกรอบตัว

มีงานวิจัยที่สนับสนุนการอ่านออกเสียงให้เด็กฟังหรือไม่

ในปี 1983 คณะกรรมการการอ่าน (Commission on Reading) ได้รับความปรมาณจากกระทรวงศึกษาธิการสหรัฐฯ เพื่อตรวจสอบคะแนนโรงเรียน เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานของแทบทุกอย่างในหลักสูตร คณะกรรมการจึงมีฉันทามติว่าการอ่านเป็นหัวใจของทั้งปัญหาและวิธีแก้ปัญหาคะแนนสอบที่ต่ำลงมาก

คณะกรรมการใช้เวลาสองปีศึกษาโครงการวิจัยหลายพันโครงการที่ดำเนินการตลอดช่วง 25 ปีที่ผ่านมา จากนั้นตีพิมพ์รายงานในปี 1985 ชื่อ *Becoming a Nation of Readers* (สู่การเป็นประเทศแห่งนักอ่าน) ในบรรดาข้อค้นพบสำคัญ มีถ้อยแถลงอันเรียบง่ายแต่ชัดเจนและทรงพลังสองข้อ

- ◆ “กิจกรรมสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียวซึ่งช่วยเพิ่มพูนความรู้ที่

จำเป็นต่อการอ่านได้อย่างบรรลุผลคือการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง”²

- ◆ “การอ่านออกเสียงให้เด็กฟังเป็นการปฏิบัติที่ควรทำต่อเนื่องไปทุกชั้นปี”³ คณะกรรมการพบหลักฐานชัดเจนซึ่งไม่เพียงสนับสนุนการอ่านออกเสียงให้เด็กฟังที่บ้าน แต่ยังรวมถึงในห้องเรียนด้วย

จากข้อความที่ว่า “กิจกรรมสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว” ผู้เชี่ยวชาญหมายถึงการอ่านออกเสียงให้เด็กฟังสำคัญกว่าแบบฝึกหัดที่บ้าน รายงานสรุปการอ่านหนังสือ และแฟลชการ์ด หนึ่งในวิธีการสอนที่ราคาถูกที่สุด ง่ายที่สุด และเก่าแก่ที่สุดนี้ได้รับการสนับสนุนว่าเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือในห้องเรียน น่าสนใจว่าข้อค้นพบจากรายงานการศึกษาที่ดีพิมพ์เมื่อกว่า 30 ปีมาแล้วก็ยังคงเป็นความจริงอยู่ในทุกวันนี้

การอ่านออกเสียงให้เด็กฟังนั้นถ้าจะให้ดีควรเริ่มตั้งแต่วัยทารก และจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อพวกเขาโตขึ้น ทั้งในและนอกโรงเรียน นี่คือนี่คือสิ่งที่คณะกรรมการการอ่านอำนวยการให้ทั้งประเทศทำเพื่อหว่านเมล็ดพันธุ์แห่งความอยากอ่านหนังสือ

Kids & Family Reading Report (รายงานการอ่านของเด็กและครอบครัว) ที่ดำเนินการและจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สกอลาสติก (Scholastic) ยิ่งตอกย้ำการค้นพบของคณะกรรมการว่า “สิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่พ่อแม่ทำให้ลูกได้ นอกเหนือจากการดูแลให้มีสุขภาพดีและปลอดภัย คือการอ่านออกเสียงให้ลูกฟัง”⁴ รายงานดังกล่าวยังสนับสนุนการอ่านออกเสียงให้ลูกฟังแม้ลูกจะเริ่มอ่านเองได้แล้ว

ที่โรงเรียน หนังสือที่ครูอ่านช่วยส่งเสริมการทำความเข้าใจและการตีความเนื้อเรื่องอย่างลึกซึ้งมากขึ้น เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ มีบทบาทในการทำความเข้าใจเนื้อหา และกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางสมองซึ่งเป็นไป

โดยอัตโนมัติเมื่อพวกเขาเริ่มอ่านเองตามลำพัง⁵ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าเมื่อเด็ก ๆ ขึ้นชั้นประถมศึกษา การอ่านหนังสือภาพเรื่องเดิมซ้ำ ๆ (อย่างน้อยสามครั้ง) จะเพิ่มพูนคำศัพท์ให้พวกเขาได้มากขึ้นถึงร้อยละ 15-40 และเป็นการเรียนรู้ที่ค่อนข้างถาวร⁶

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD) เป็นความร่วมมือในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมที่ก่อตั้งมายาวนานถึง 50 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกให้ก้าวผ่านอุปสรรคของการเติบโตในยุคสมัยใหม่ รวมถึงด้านการศึกษา ตลอดเวลากว่าทศวรรษ OECD ทำการทดสอบเด็กอายุ 15 ปีหลายแสนคนในวิชาต่างๆ ของโรงเรียน และนำคะแนนมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มประเทศสมาชิก นอกจากนี้ยังสัมภาษณ์พ่อแม่ของนักเรียน 5,000 คนที่อยู่ในกลุ่มผู้ทำแบบทดสอบ โดยถามว่าพวกเขาเคยอ่านหนังสือให้ลูกฟังหรือไม่และบ่อยแค่ไหน เมื่อนำคำตอบที่ได้มาเปรียบเทียบกับคะแนนการอ่านของเด็ก ๆ ในการสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment - PISA) ก็แสดงให้เห็นภาวะที่สัมพันธ์กันอย่างมาก นั่นคือยิ่งตอนเด็ก ๆ ได้ฟังพ่อแม่อ่านออกเสียงมากเท่าไร ตอนอายุ 15 พวกเขาก็ยิ่งทำคะแนนได้สูงขึ้นเท่านั้น บางครั้งข้อได้เปรียบนั้นมากพอ ๆ กับการเรียนในโรงเรียนครั้งปีเลยทีเดียว โดยที่ผลลัพธ์นี้ไม่ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของครอบครัว⁷

ทำไมเรื่องง่าย ๆ อย่างการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง จึงมีประสิทธิภาพขนาดนั้น

คำศัพท์เป็นโครงสร้างสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ มีวิธีที่มีประสิทธิภาพเพียงสองวิธีในการบรรจุคำศัพท์เข้าไปในสมองของคนเรา คือด้วยการ

มองเห็นหรือได้ยิน เนื่องจากต้องรอนานหลายปีกว่าที่ทารกจะใช้ดวงตาอ่านหนังสือเองได้ แหล่งสร้างคำศัพท์และลึบสมองที่ดีที่สุดจึงกลายเป็นหู สิ่งที่เราส่งเข้าไปในหูจะกลายเป็นรากฐานสำหรับ "บ้านสมอง" (brain house) ของเด็ก <brain house มาจากแนวคิดในการสอนเด็กให้ نگاهภาพสมองเป็นเหมือนบ้าน มีชั้นบนกับชั้นล่าง เพื่อให้เข้าใจการทำงานของสมองและการควบคุมอารมณ์ได้ง่ายขึ้น> เสียงที่มีความหมายในตอนนี้จะช่วยทำให้เด็กเข้าใจคำที่ผ่านตาในภายหลังเมื่อพวกเขาหัดอ่าน

เราอ่านออกเสียงให้เด็กฟังด้วยเหตุผลเดียวกับที่เราคุยกับพวกเขา คือเพื่อปลอบใจ เพื่อให้ความบันเทิง เพื่อสร้างสายสัมพันธ์ เพื่อบอกหรืออธิบาย เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และเพื่อบันเทิงใจ นอกจากนี้ เรายังอ่านออกเสียงให้เด็กฟังเพื่อ

- ◆ สร้างคลังคำศัพท์
- ◆ ปรับให้สมองเด็กเชื่อมโยงการอ่านเข้ากับความเพลิดเพลิน
- ◆ สร้างความรู้พื้นฐาน
- ◆ เป็นต้นแบบด้านการอ่าน
- ◆ ปลุกฝังความอยากอ่านหนังสือ

เรามาร่วมกันด้วยการค้นหาว่าการอ่านออกเสียงให้เด็กฟังทำให้เด็กมีโอกาสสร้างคลังคำศัพท์อย่างไร ทักษะภาษาแรกเริ่ม (emergent literacy) พัฒนาขึ้นเมื่อเด็กได้รู้จักคำศัพท์และภาษาที่หลากหลายซับซ้อนระหว่างเราอ่านออกเสียงให้ฟัง คำที่ได้ยินจากหนังสือโดยปกติจะไม่ใช่คำที่ได้ยินจากการพูดคุยกับครอบครัวหรือเพื่อน^๑

การพูดคุยเป็นสวนให้เมล็ดพันธุ์คำศัพท์ได้เจริญเติบโต แต่การพูดคุยในแต่ละบ้านก็แตกต่างกันมาก ข้อค้นพบใหม่ของ ดร.เบตตี ฮาร์ท (Betty Hart) และ ดร.ท็อด ริสลีย์ (Todd Risley) จากมหาวิทยาลัยแคนซัส ยืนยันผลกระทบของปัจจัยดังกล่าว งานวิจัยของพวกเขาตีพิมพ์

เป็นหนังสือชื่อ *Meaningful Differences in the Everyday Experience of Young American Children* (ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในประสบการณ์ชีวิตประจำวันของเด็กเล็กชาวอเมริกัน)⁹ เริ่มต้นด้วยสิ่งที่ฮาร์ตและริสลีย์เฝ้าสังเกตได้จากกลุ่มเด็กสี่ขวบที่เข้าโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ในกลุ่มเด็กจำนวนมากนี้มีเส้นแบ่งไว้แล้ว บางคนเรียนรู้เร็วกว่าเพื่อนมากและบางคนก็ช้ากว่าเพื่อนมาก เมื่อทดสอบกลุ่มเด็กในงานวิจัยตอนอายุสามขวบและอีกครั้งตอนอายุเก้าขวบ ความแตกต่างก็ยังคงอยู่ อะไรคือสาเหตุของความแตกต่างตั้งแต่ยังอายุน้อยขนาดนี้

นักวิจัยทั้งสองเริ่มต้นด้วยการจัดครอบครัว 42 ครอบครัวเป็นตัวแทนกลุ่มทางเศรษฐกิจสังคมสามกลุ่มคือ ชนชั้นฟิงส์วูดการ ชนชั้นแรงงาน และชนชั้นวิชาชีพ ทีมนักวิจัยจะไปเยี่ยมบ้านเดือนละครั้ง ครั้งละหนึ่งชั่วโมง เริ่มตั้งแต่ตอนที่เด็กอายุเจ็ดเดือน และต่อเนื่องไปเป็นเวลาสองปีครึ่ง ในการเยี่ยมบ้านแต่ละครั้ง นักวิจัยจะบันทึกและถอดเทปการสนทนาและการกระทำทุกอย่างที่เกิดขึ้นต่อหน้าเด็กไว้

ตลอด 1,300 ชั่วโมงของการเยี่ยมบ้าน พวกเขารวบรวมข้อมูลขนาด 23 ล้านไบต์เพื่อเป็นฐานข้อมูลโครงการ และจำแนกหมวดหมู่คำ (คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ ฯลฯ) ทุกคำที่เอ่ยออกมาต่อหน้าเด็ก ผลลัพธ์ของโครงการนี้มีเรื่องน่าประหลาดใจ ทั้ง 42 ครอบครัวพูดและปฏิบัติกับลูกๆ เหมือนกันไม่ว่าจะอยู่ในระดับทางเศรษฐกิจสังคมกลุ่มไหน อีกนัยหนึ่งคือคนส่วนใหญ่มีสัญชาตญาณการเลี้ยงลูกที่ดีไม่ว่าจะอยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจสังคมแบบใด

จากนั้นทีมนักวิจัยก็พบข้อมูลและเห็น "ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ" ของ 42 ครอบครัวนั้น เมื่อเก็บข้อมูลจำนวนคำประจำวันของเด็กแต่ละกลุ่มไปจนครบสี่ปีก็พบว่าเด็กสี่ขวบจากชนชั้นวิชาชีพได้ยินคำศัพท์ 45 ล้านคำ เด็กจากชนชั้นแรงงานได้ยินคำศัพท์ 26 ล้านคำ และเด็กจากชนชั้นฟิงส์วูดการได้ยินคำศัพท์เพียง 13 ล้านคำ

เด็กทั้งสามคนเข้าโรงเรียนอนุบาลในวันเดียวกัน แต่มีหนึ่งคนที่

ได้ยื่นคำศัพท์น้อยกว่าถึง 32 ล้านคำ ถ้าผู้บัญญัติกฎหมายคาดหวังให้ครู ช่วยให้เด็กคนนี้ตามทันเพื่อน เธอจะต้องพูดคำศัพท์วันละ 10 คำเป็นเวลา 900 ชั่วโมงเพื่อให้ถึงเป้าหมาย 32 ล้านคำก่อนจบปีการศึกษาแน่นอนว่าเป็นงานที่เป็นไปไม่ได้!

ประเด็นของงานวิจัยประเภทนี้คือ สิ่งที่สร้างความแตกต่างในชีวิตของเด็กไม่ใช่ของเล่นในบ้าน แต่เป็นคำศัพท์ในหัวสมองของพวกเขา สิ่งที่เราขายอมเยาที่สุดที่เราจะมอบให้เด็กได้นอกเหนือจากการกอด กลับกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด นั่นคือคำพูด เราไม่ต้องมีอาชีพการงาน บัญชีธนาคาร หรือแม้แต่ประกาศนียบัตรมัธยมปลายถึงจะพูดคุยกับลูกได้ ถ้าให้ฉันเลือกงานวิจัยชิ้นที่พ่อแม่ทุกคนควรได้อ่าน งานชิ้นนั้นก็คือ *Meaningful Differences in the Everyday Experience of Young American Children* นี้เอง แล้วก็เป็นที่ไปได้ด้วย เพราะทีมผู้เขียนได้ย่อหนังสือหนา 268 หน้าของพวกเขาเป็นบทความหกหน้าลงในวารสาร *American Educator* ของสหพันธ์ครูอเมริกัน (American Federation of Teachers - AFT) ซึ่งโรงเรียนต่างๆ นำไปทำสำเนาได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย¹⁰

อะไรทำให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ได้ดีกว่ากัน ระหว่างการพูดคุยกับการอ่าน

การพูดคุยกับลูกเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคำศัพท์ เรียนรู้โครงสร้างประโยค และพัฒนาความสามารถของลูกในการพูดคุยกับคนอื่น แต่แค่การพูดคุยจะเพียงพอไหม เด็ก 42 คนในงานวิจัยของฮาร์ตและริสตีร์เรียนรู้คำศัพท์หลากหลายระดับเมื่อถึงวัยสี่ขวบ กล่าวคือเด็กจากชนชั้นวิชาชีพมีคลังศัพท์ 1,100 คำ ในขณะที่เด็กจากชนชั้นพึ่งสวัสดิการมีคลังศัพท์ 525 คำ และในทำนองเดียวกัน ไอคิวของพวกเขาคือ 117 ต่อ 79

นักสังคมวิทยา จอร์จ ฟาร์กัส (George Farkas) และเคิร์ต เบรอน

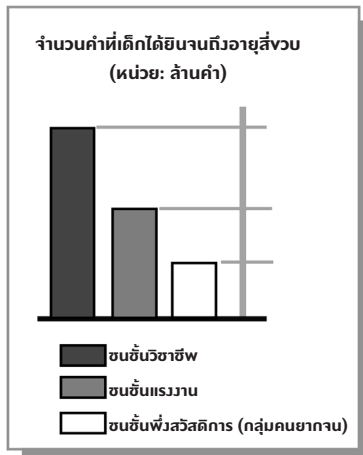
(Kurt Beron) ศึกษางานวิจัยเด็ก 6,800 คน อายุ 3-12 ปี พวกเขาพบว่า เด็กจากฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำกว่าจะมีจำนวนคลังศัพท์น้อยกว่าเมื่อเริ่มเข้าเรียน (ถ้าหลังกว่าคนอื่น 12-14 เดือน) แล้วเมื่อโตขึ้นก็ยังคงขาดเซช ความสูญเสียนั้นแทบไม่ได้¹¹

การพูดคุยส่วนมาก ไม่ว่าจะ เป็นระหว่างผู้ใหญ่สองคนหรือกับ เด็กๆ ล้วนประกอบด้วยคำศัพท์ 5,000 คำที่เราใช้กันตลอดเวลา เรียกว่า คลังศัพท์พื้นฐาน (Basic Lexicon) (ที่จริงร้อยละ 83 ของคำที่ใช้พูดกับ เด็กในชีวิตประจำวันมาจากคำศัพท์ 1,000 คำที่ใช้บ่อยที่สุด ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง มากนักเมื่อเด็กโตขึ้น)¹² และอีก 5,000 คำที่เราใช้ในบทสนทนาไม่บ่อย เท่า คำศัพท์เหล่านี้รวมกัน 10,000 คำเรียกว่าคลังศัพท์ทั่วไป (Common Lexicon) นอกเหนือจากคำศัพท์ 10,000 คำนี้จะเรียกว่า "ศัพท์หายาก" (rare word) ซึ่งมีบทบาทสำคัญมากในการอ่านเมื่อเราโตขึ้น สุดท้ายแล้ว ความสามารถด้านคำศัพท์ของเราไม่ได้วัดจากศัพท์ทั่วไป 10,000 คำ แต่ วัดโดยพิจารณาว่าเราเข้าใจศัพท์หายากกี่คำ

ถ้าเราไม่ได้ใช้ศัพท์หายากเหล่านี้บ่อยๆ ในการสนทนา แล้วเราจะ เจอมันได้ที่ไหนบ้าง สื่อสิ่งพิมพ์มีคำศัพท์หายากอยู่หลายคำ ผู้ใหญ่จะ ใช้ศัพท์หายากเพียง 9 ใน 1,000 คำเมื่อคุยกับเด็กสามขวบ แต่เราจะพบ ศัพท์หายากได้มากกว่านั้นถึงสามเท่าในหนังสือสำหรับเด็ก และเจ็ดเท่า ในหนังสือพิมพ์ หนังสือภาพมีคำศัพท์ที่เป็นเอกลักษณ์ (unique word) มากกว่าในบทสนทนากับเด็กโดยตรงประมาณร้อยละ 70 โดยเฉลี่ย¹³ ถ้า เรายากเพิ่มพูนคลังศัพท์ให้เด็กๆ เราต้องอ่านออกเสียงให้พวกเขาฟัง ความโดดเด่นของหนังสือภาพคือแต่ละเล่มเล่าเรื่องราวที่แตกต่างกันโดยมี ความยาวไม่เกิน 32-40 หน้า เช่นหนังสือในหมวด "หนูอ่านทั้งเล่มได้ด้วย ตัวเอง" (I Can Read It All by Myself) เรื่อง *Are You My Mother?* ของ พี. ดี. อีสต์แมน (P.D. Eastman) เป็นนิทานคลาสสิกเกี่ยวกับลูกนกที่ตาม หาแม่ หนังสือเล่มนี้ควบคุมและจำกัดคำศัพท์ที่ใช้ แต่ก็ใช้ชุดคำศัพท์ต่าง จากหนังสือ *Oh, the Places You'll Go!* ของ ดร.ซูสส์ (Dr. Seuss)

(ซึ่งไม่ใช่แค่เพราะว่า ดร.ชูสส์ชอบใช้คำศัพท์ที่หลากหลายไร้สาระหรือกะ)¹⁴ หนังสือภาพอาจดูเหมือนมีเนื้อหาน้อย แต่โดยพื้นฐานแล้วมีศัพท์หายาก เยอะกว่าในบทสนทนาระหว่างพ่อแม่กับลูก

ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์แสดงว่าจำนวนคำศัพท์หายากเพิ่มขึ้น เยอะมาก นี่เป็นปัญหาร้ายแรงสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสสอบตกหรือ ออกจากโรงเรียนกลางคันสูงกว่า พวกเขาได้ยินคำศัพท์น้อยและที่บ้านก็มี สิ่งพิมพ์น้อย พวกเขาต้องเจอช่องว่างด้านคำศัพท์ที่ใหญ่มาก ซึ่งขัดขวาง พัฒนาการด้านการอ่านตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในโรงเรียน และช่องว่างดัง กล่าวไม่อาจทำลายได้ด้วยการเรียนภาคฤดูร้อน 120 ชั่วโมง¹⁵ หรือด้วยการ สอนอ่านแบบโฟนิกส์ <phonics การเรียนอ่าน เขียน และออกเสียง ภาษาระดับเบื้องต้น ผ่านการเรียนรู้ความสัมพันธ์ของตัวอักษรและเสียง ของตัวอักษร> มากขึ้น

ภาพ 1.1 ที่มา: Hart & Risley,
Meaningful Differences